

645 GH 106

U

BX1935
.12
1659
c.1

10

10

10

1

300

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE LEON
CAPILLA ALMUDENA BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
26/1/83 MICROFILMADO N=22.

1080046387

Prometímos la Pura en Maizal
10 de Febrero 1888

10 Dec 1960

Don Alonso de ~~ay~~
yillo de Enciso

Pan al uso del B. D. Pedro Lianoff

ciados

ADDITIONES.
ENVCLEATIONES,
ET NOTAE AD LIBRVM PRIMVM
VARIARVM RESOLVTIONVM ILLVSTRISSIMI, AC
Reuerendissimi D.D. Didaci Couarruuias à Leiua, Episco-
pi Segobienis, ac Supremi Consilij
Castellæ Præsidis.

AVTHORE LICENTIATO D. DIDACO
Ibañez de Faria V.I.P. & Regij Senatus Advocato

CVM PRIVILEGIO.

MATRITI : In Typographia, & expensis Dominici Garcia Mortas. Anno 1659.

Vendese en su Imprenta en la Calle de los Preciados.

FONDO BIBLIOTÉCA PÚBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEÓN

132770

AUTOCITIA
EN VNCIPLA
TOMO I

ILLVSTRI.

ATQVE PRÆSTANTISSIMO D.D. IOANNI
GONZALEZ DE VZQVETA Y VALDES, EQVITI PUR-
pureo D. Iacobi stemmate illucenți, Domino oppidi de Boadilla,
à Consilijs Magni Philippi IIII, in Supremo Castellæ, in Regio
Indiarum tam Cameræ, quam Iustitiae, ac in Re-
gio itidem Sanctæ Cruciatæ.

VNCTIS, Quibus fructus ex ingenio deceptos como un pa-
lato ministrare contingit (Clarissime Heros) non parum solici-
tudinis affert, eisdem instar tuelatis Numinis patrocinium egre-
gium comparate. Quidam genitis splendore micantes expetūt,
vt opus præclaro nomine inscriptum ipsum quoque mutoata lu-
ce ptxfulgeat. Alij ad munierum sublime fastigium cœctos seligunt, vt adver-
sus malignantium incursum præparēt propugnaculum. Alij denique præcellē-
tes peritia eius, de quo dissentunt, exoptant, vt eorum suffragijs ipsi commen-
dabiles, ac plausibiles exercitū efficiantur. Omnia hæc in te vno, natura, & fato
benigne confitantibus, eminent. Quid enim natalium tuorum nitore splen-
didius, quæ incolit pariter, ac antiquæ stirpis veneranda decorant monumen-
ta, de qua loqui videtur Cassiodor. lib. 3 epist. 6. ibi: Tot annis cōtinuis simul plé-
dit claritate virtutis, & quanvis rara sit gloria; non agnoscitur tam longo stemmate
varixas seculis producit nobilis vena primarios, nec in inde aliquid nasci mediocre,
vt probati, quo geniti, & quod difficile pronenit electa frequentia. Evidetque ingēs
quidem gloria incrementum adjicit Illusterrimus Genitor tuus D. Præses D.
Iosephus Gonzalez de Vzqueta, nō minus apud exteris, quā apud nos percep-
tebris, quod singulare est, teste eod. Cassiodor. lib. 10. epist. 19. Sed illud, inquit,
est omnino singulare, in extranea gente laudes proprias innenire: quia ibi sunt vera
indicia, vbi neminem comprimit vlla timiditas. A cuius encomijs ineptus cala-
mus abstinebit, cum mihi cœuiat, quod Lucan. cecinīt in Panegyric. ad Pi-
sonem.

Quid primum, quid deinde canam, quo sine quiscam?
Hinc tua me virtus rapit, & miranda per omnes
Vita modos.

Sed quid priuatae acclamationes præstabunt, vbi tum ob literaturæ præstan-
tiæ, tum ob prudeciam, fortitudinem, & iustitiam, quibus mentis nostræ
pititus adficiunt, Catholica Maiestas illum factis extollit, quem vtriusque

Aristot.
Polit. 3

infectis administrationi defloravit; quodam sui patrimonii Regio Consilio pre-
fecit, quem ad Supremum Sanctae Inquisitionis Senatum allumpsite, quem &
reliquo rebus gerendis, ita iure censet idoneum, & omibus, si humanz natura
imbecillitas poteretur, interesse ipsum vellet. Quo maximo decore ne-
dum tu, gentilitate tua, verum etiam Hispania non mediocriter insignitur.

Nec tibi deest munera amplitudo, cum Senatoria dignitate fungaris, quæ
tot meritorum cumulo suffulta, ut maiorem claritatem diffundit, ita non com-
munem autoritatem conciliat, maximè cum parentem exprimas, qui te in
judicem efformauit, excoluit ille, quem suscepserat, alumnū habuit, & filium
eundem, in te nativa iustitia esse videtur, tecum adolevit, sed hoc discrimine,
robusta erat in te infante, matura in iuvene, senilis est in te nondum sene, quare
diam alijs iustitia student, tu penè necessariò iustus es, atque ita te laudabiliter
geris, ut hereditariz nobilitatis gloriam retrices, seruēsque illibatam, nam ut
Lucan. aiebat vbi su pr.

Perit omnis in illa

Nobilitas, cuius laus est in imagine sola;

Adest præterea venustum literatum decus, iuris scilicet scientia (de qua in hoc
libello nobis est sermo) quæ quasi in te transusa intra strictas temporis metas
tuis vigilijs plurimum excelluit. Testes aduoco Almā Salmantensem Aca-
demiam, quæ tibi prima iurisprudentia elementa materno vtere propinuit; Vallisoletanam itidem, quæ emulatrix velut foedere adoptionis te iam pro-
vectum allexit, vbi deinceps incuruenta Palladis laurea redimitus Cathedræ
Primaria, ac Digesti veteris moderamē apptimē exercuisti, ex quo utraq; pro-
fecto sibi congratulatur ad invicem. Insigne, Maiusque Sanctæ Crucis Col-
legium, quod etsi prole eximia succendunt te non penitendo se iactat alumno.
Regia tandem Consilia, quibus interuenis, nam in ipsis indies virti vndique
conspici possent, nulli tamen impar existimari in causis integritate inflexibili
decidendis, in monetibus publicis summo iudicio dispescendis, in aliisque pa-
cis, ac belli munij mirabili strenuitate expediendis, quod & remotissimè occi-
cidui Solis plagæ prædicant felicitatem. Sed quid mirum, cum filii plerumque
paternis motibus imbuantur, Ecclesiast. cap. 11. vers. 30. In filiis suis agnoscitur
vnr. Horat. lib. 4. od. 4. vbi lepidè canit.

Fortes creantur fortibus, & benis,
Est in iuventute, est in equis parvum
Virtus, neque imbellem seroces
Progenerant aquile columbam.

Quæ cum ita sint, nulla mihi, qui præstantiorem, tutioremque primicijs stu-
diorum meorum clietelam anhelo, ullam aliam optandi est relicta facultas. Eas
igitur, ut libentissimi animi libamen humanitate, qua prædictus dignosceris, fo-
rueadas excipe, ut tanto præsidio fulcitur, posthabita formidine, lucem aspi-
ciant, quo gratitudinis nexus astrictus ego tibi omnimodam longe quamque
prosperitatem deprecabor. Vale.

D.GEORGII PARDO,HISPANORVM
MANTVÆ PVBLICI HUMANARVM
LITERARVM PROFESSORIS.

AD AVTHORE M.

C Inge noua meritis sublimia tempora fronde,
O iuris Mythes, quem Themis alma beat.

Namque suos mittit celebres si Gallia Fabros,
Laetat & ingenium docte Conane tuum.

Ausoniosque canit ciues mirabile acumen,
Gordia quo legum solvere vincla solent.

Clarius ecce præt lauro nomenque decusque
Hispanum, tales qua pepercere viros:

Gadibus occiduis dum Manzanarius ortum
Te videt, atque suis ringere gaudet aquis;

Dum te sacratulit nobis vrbis, inclite Presul,
Auriferi diues quæ fluit vnda Tagi.

Luce tua lucem luci lux fulgida prefers;
Nomine & alterno numine iura patient;

Ergo ferat grates nequij quas umbra silentis
Orbis pro exculto munere macte suo,

Acceptam laudem referens Hispanæ alumnis;
Qua manet altus honor Pallas vterquetus;

C E N S U R A

BEGREGI, ERUDITISSIMIQUE D.D. ILDEPHONSI MARQUEZ DE PRADO
in Regio patrimonij Regalis Senatu prestantissimi Consiliarij.

IX COMMISSIONE SUPREMI CASTELLA SENATVS:

VSSV Regij, ac Supremi Senatus Castellæ perlegi Additiones, & Notas ad librum primum varia-
rum resolutionum Illustrij, D.D. Didaci Couarruias, editas à Licentiatu D. Didaco Ybañez de Fa-
ria, utriusque iuri Professore, atque Senatus eiusdem Regij Advocato: in quo opere doctæ, ac
præcitatæ omnibus se in vtriusque iure veritatis vtilies continentur quæsiōnes, in eo nihil Ca-
tholicae fidei, ac bonis moribus contraria inueni, prolixe prælo mandari posse, cantico. Marti-
ti die 29. Junij, anno 1658.

Licent. D. Alonso Marquez de Prado.

LICENCIA DEL ORDINARIO.

Nos el Licenciado Don Alonso de las Ribas y Valdés, Visitador general de la Villa de Ma-
drid, y Vicario de la y su partido. Por lo que a Nos roca damos licencia para que le pueda
imprimir, e imprimir en libro, intitulado: *Additiones, Enucleationes, & Notæ ad librum primum varia-
rum D. Couarruias*, compuesto por el Licenciado Don Diego Ybañez de Faria, atento consta no
ay en el cofa contra nuestra santa Fe, y buenas costumbres. Dada en Madrid a 4. días del mes de
Mayo de 1658.

Licenciado Ribas.

Por su mandado,
Juan Baptista Saenz Bravos.

SUMA DEL PRIVILEGIO.

Por privilegio de su Magestad Católica, despachado en Madrid a catorce días del mes de Julio
de mil seiscientos y cincuenta y ocho, refrendado de Martín de Villalba su Secretario, se dà lice-
ncia al Licenciado Don Diego Ybañez de Faria, Abogado en los Consejos, para que el susodicho,
o la persona que fu poder nuncire, y no otra alguna por tiempo de diez años siguientes pueda im-
primir este libro, intitulado: *Additiones, Enucleationes, & Notæ ad lib. 1. variar. refoj. D. Prefid. Don
Didaci Couarruias*, lo las penas en el dicho privilegio contenidas.

FEE DE LA TASSA.

Los señores del Consejo de su Magestad tañaron cada pliego de este libro, intitulado: *Addi-
tiones, Enucleationes, & Notæ ad lib. 1. variar. refoj. D. Prefid. D. Didaci Couar.* a cinco maravedis ca-
da pliego, como consta de la fee que dello dio Miguel Fernandez de Noriega, Secretario del Rey
nuestro señor, y su Escrivano de Camara del dicho Consejo. En Madrid a 31. de Marzo de 1659.

ERRATAS.

Pag. 5. col. 1. probabile, legge, probabilem. Pag. 25. col. 1. lin. 1. In princ. adde obligat. Pag. 34.
col. 1. hostis, legge, hostes. Pag. 40. col. 2. implorare, implorandum. Pag. 47. col. 2. bona, l. bo-
nam. Pag. 50. col. 2. implorare, implorandum. Pag. 51. col. 1. restituatur, l. si restituatur. Pag. 63.
col. 1. abilo utlonei, l. abſolutione. Pag. 65. col. 1. rationem, l. ratione, Ibidem, implorare, l. implo-
randum. Pag. 70. col. 2. reciproca, l. reciproca. Pag. 73. col. 1. exierit, l. fierit. Pag. 85. col. 2. no-
tant, l. notar. Pag. 99. col. 1. competet, l. competat. Pag. 102. col. 1. anterioribus et tacita hypotheca,
l. ex tacita hypotheca anterioribus. Pag. 104. col. 1. exprefſa, l. exprefſas. Pag. 106. col. 1. potior,
l. prior. Pag. 122. col. 2. iuribus. Pag. 126. col. 1. Curti, l. Caro. Pag. 131. col. 1. quam, l. per
quam. Pag. 175. col. 2. palinode, l. painodiā. Pag. 193. col. 1. quod, l. quo. Pag. 196. col. 1. co-
traria, l. contraria. Pag. 198. col. 2. lin. 25. adde quas. Pag. 237. col. 2. spectat, l. spectet. Pag. 264. col.
2. Pentecoste, l. Pentecote. Pag. 283. col. 1. iuri, l. iure. Pag. 287. col. 2. Cald. recept. sent, l. Cald.
quæt foren. Pag. 290. col. 1. fauorable, l. cum fauorable. Pag. 319. col. 2. notant, l. notar.

Lic. Carolus Murcia de la Llana.

PRA.

PRAEFATIO AD LECTOREM.

VRIS Vtriusque arcana percallendi cupidus,
velut oracula veneranda Illustris. ac Reue-
rendis. D. D. Didaci Couarruias opera se-
mel, atque iterum sedulus evolui, non pauca
obseruans, quæ Neoterici ab eodem communi Magistro
instructi nouissimè excogitarunt. Hæc cum studiosis
quicquam vtilitatis crederem allatura, ipsos eo qualicun-
que munere fraudare non tulit animus, & spe alijs profi-
ciendi propriæ, iusteque formidini non pepercit; sed li-
bellum hunc præire libuit, quasi tuæ benevolentiae ex-
ploratorem, si enim votis responderit euentus, reliquos
in lucem prodire citissimè satagam; alioquin quanquam
opus istud displiceat, non omnino operam perdidimus,
nam saltim ingenuus meus innotescet affectus, cui indul-
geri æquum est, quicquid animaduersione dignum repe-
reris. Nec toruis oculis (quod enixè deprecor) primo-
genitum ingenij foetum intuearis, imò pro tua benignitate
propitius excipias. Illud hic te admonere nō omittam,
in comprobandis D. Couarr. conclusionibus me consultò
non attulisse iura, glossas, antiquosque DD. quoniam ille
affatim de his mentionem fecerit. Vale.

ELEN:

ELENCHVS CAPITVLORVM.

- C**ap. 1. An ex actis, vel secundum conscientiam propriam index debeat iudicare? pag. 11.
- Cap. 2. Vtrum dolo, & cauillationibus uti in iudicio liceat? pag. 12.
- Cap. 3. Num ratio fructuum habeatur in restitutione in integrum, que causa etatis sit? pag. 37.
- Cap. 4. Coram quo iudice sit in integrum restitutio petenda. pag. 55.
- Cap. 5. An minor Iesus in spiritualibus sit restituendus? pag. 66.
- Cap. 6. Quale mandatum necessarium sit ad petendam in integrum restitutionem. pag. 81.
- Cap. 7. De hypotheca cum pralatione, qua uxori pro dote competit. sup pag. 92.
- Cap. 8. De meliorationibus, qua in re hypotheca subiecta à tertio sunt. pag. 119.
- Cap. 9. De prescriptione retractus conventionalis. pag. 137.
- Cap. 10. De Sacramento Confirmationis ad interpretationem textus in cap. quanto 4. de consuetud. pag. 152.
- Cap. 11. De iniuria, qua verbis sit, maxime per veri criminis obiectiōnem. pag. 172.
- Cap. 12. De temporis computatione. pag. 185.
- Cap. 13. De ratione indefinita, & vtrum aquinaleat universali? pag. 189.
- Cap. 14. De conditione, aut modo donationi adiecto in favorem tertii. pag. 203.
- Cap. 15. Fructus pendentes rei vendite, vel aliter in aliū translate, cui debeat. pag. 221.
- Cap. 16. In dubijs an fiscus sit priuatis in iudicio preferendus? pag. 240.
- Cap. 17. De decimis. pag. 256.
- Cap. 18. De intellectu, & praxi l. diffamari s. C. de ingen. manufis. pag. 292.
- Cap. 19. De revocatione donationis in officiosa, vel ex l. si unquam 8. C. de revoc. donat. pag. 302.
- Cap. 20. Quando subreptio, vel obreptio circa causam finalem, aut impulsionem contingens rescripta uitiet. pag. 328.

ADDI:

Pag. f ADDITA, ET NOTATA AD caput primum.

SUMMARIUM.

1. An index possit, ac debeat secundum aliegata, & probata contra veritatem sibi priuatum cognitam iudicari, qui disputant.
2. Exercens alium licitum cum conscientia erronia patens, peccatum suum esse, sic peccat res.
3. Operans cum conscientia dubia peccat, licet actio ex felicitate sit.
4. Peccans ex conscientia errante tale peccatum commisit, quale ipso existimat.
5. Ignorantia iniurii, vel facti iniusti, sine inuincibilis excusat à peccato.
6. Quia sit inuincibilis ignorantia.
7. Ignorantia invincibilis, licet non excusat à culpa, minuit malitiam eius.
8. Ignorantia eff. statu nouo relevat, sed auges delictum.
9. Violare iuramentum promissorium de relevi, solum est denialis calpa.
10. Iudicem non posse contra propriam conscientiam iudicare, qui doceant, remissive. Limitatur, si scientia ex confessione Sacramentali habeatur.
11. Textus in l. illicitas, s. veritas, ff. de offic. Presid. ad premissam questionem non conductit.
12. Index potest, ac debet ex actis etiam aduersum propriam priuatam scientiam iudicare.
13. Index sentiens speculative, non licere contra propriam conscientiam iudicare, poterit, ea sua opinione de posta, oppositione praedicare.
14. Distinctionem inter ciuilis causas, & criminales quo ad indicandum contra conscientiam, qui admittantur,
15. Res publica ius habet vindicandi in coniustum de delicto, quamvis vere innocens sit.
16. Iudici non creditur in alterius praetendum etiam super causa, de qua cognoscit.
17. Senatus Principis Supremos iudices posse secundum propriam conscientiam ad iuris acta iudicare, qui sentiunt.
18. Debent secundum acta iudicare.
19. Princeps superiorum non recognoscit potest iuxta propriam conscientiam iudicare.
20. Et adhibere fidem auctoritatis digno, & probo non probanti aduersus reum vim, & infamem.
21. Non tenetur seruare iuris ordinem.
22. Prelatus regularis de causis Religiosorum secundum propriam conscientiam iudicat.
23. Episcopus ex actis debet iudicare.
24. Arbitrator secundum propriam conscientiam decidit.
25. Quando licet iudicis secundum propriam conscientiam iudicare, remissive.
26. Reus est absoluendus, & tunc depositant, non obstante priuata iudicantis scientia.
27. Accusatore non probante, quomodo rens debet absoluiri.
28. Actore non probante, quomodo rens absoluendus.
29. L. 1. tit. 4. lib. 4. Recopilat in v/s non est apud Suprema Tribunalia.
30. Sententia, que ex actis iustificari nequit, est nulla.
31. Ab animo, & arbitrio iudicis pendit fides, que seipsum debet adhiberi.
32. In illis, que ab antiquo iudicis pendent,

A

eius.